

NAJVYŠŠÍ KONTROLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Číslo poverenia: 492/01
Zo dňa: 08.08.2013
Dodatok č. 1
Zo dňa: 20.08.2013

Počet výťahov: 2
Výtlačok číslo: 1
Počet strán: 14
Počet príloh: 0

PROTOKOL

**o výsledku kontroly
vynakladania verejných prostriedkov na úhradu nákladov z činnosti
vo vybraných zdravotníckych zariadeniach**

Nemocnica s poliklinikou Považská Bystrica

Trenčín, november 2013

Zhrnutie

Kontrola vynakladania verejných prostriedkov na úhradu nákladov z činnosti vo vybraných zdravotníckych zariadeniach bola zameraná na dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri vynakladaní verejných prostriedkov na zabezpečenie ich činnosti.

Zaradenie kontroly do plánu kontrolnej činnosti vyplývalo zo strategického plánu Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky na roky 2013 – 2015 nakoľko ide o jednu z nosných tém kontrolnej činnosti. Kontrolná akcia bola navrhnutá s cieľom poukázať na možné rezervy v hospodárení nemocníc, ktoré je prevažne trvale stratové.

Vykonanou kontrolou bolo preverené postavenie a hospodárenie kontrolovaného subjektu, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri vynakladaní verejných prostriedkov a vnútorný kontrolný systém.

Porušenie zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy bolo preukázané tým, že v kontrolovanom období boli poskytované prevádzkové preddavky bez ich písomného dohodnutia a bola podpísaná kúpna zmluva, ktorou sa kontrolovaný subjekt zaviazal na také úhrady, ktoré nemal zabezpečené v rozpočte na bežný rozpočtový rok a ktoré zaťažili rozpočet budúceho roka z dôvodu nedostatkov zdrojov v bežnom rozpočtovom roku. V uvedených prípadoch bola zároveň porušená finančná disciplína v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy. Ďalej bolo zistené, že kapitálový výdavok na projektovú dokumentáciu nebol správne zatriedený podľa ekonomickej klasifikácie, čím bolo zároveň porušené opatrenie Ministerstva financií Slovenskej republiky k rozpočtovej klasifikácii.

Nedostatky boli zistené aj pri dodržiavaní zákona o účtovníctve, keď neboli časovo rozlíšené náklady budúcich období, čím nebolo účtovníctvo vedené správne a keď niektoré účtovné doklady nespĺňali všetky zákonom stanovené náležitosti a podmienku preukázateľnosti.

Porušenie zákona o slobodnom prístupe k informáciám bolo preukázané pri zverejňovaní povinných údajov stanovených zákonom, keď na webovom sídle kontrolovaného subjektu neboli zverejňované faktúry a Občiansky zákonník nebol dodržaný v prípade, keď v štyroch uzatvorených zmluvách nebola správne uvedená informácia o účinnosti zmlúv.

Kontrola preukázala porušenie zákona o verejnom obstarávaní, keď zákazka s nízkou hodnotou na poskytovanie servisných služieb na opravy a údržbu výtáhov bola priamo zadaná jednému dodávateľovi, čím nebol uplatnený princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie uchádzačov alebo záujemcov, princíp transparentnosti a princíp hospodárnosti a efektívnosti. V prípade výberu dodávateľa stavebných prác súvisiacich s výmenou okien nebola správne určená predpokladaná hodnota zákazky a metóda verejného obstarávania. Porušenie zákona o verejnom obstarávaní bolo zistené aj v prípade, keď pri dvoch podprahových zákazkách správa o zákazke neobsahovala zákonom stanovené náležitosti a keď v jednom prípade nebola uzatvorená kúpna zmluva v lehote viazanosti ponúk.

Kontrolou boli zistené aj nedostatky pri dodržiavaní zákona o finančnej kontrole tým, že nebola vykonávaná predbežná finančná kontrola v súvislosti s uzatvorením objednávok. Kontrolou dokumentácie z vykonaných následných finančných kontrol bolo zistené, že záznamy z vykonaných kontrol neobsahovali zákonom stanovené náležitosti, prípadne neboli správne vypracované.

Odporúčania na riešenie zistených nedostatkov:

- informovať zriaďovateľa o tom, že Nemocnica s Poliklinikou Považská Bystrica v kontrolovanom období nespĺňala zákonnú podmienku príspevkovej organizácie, keď podiel jej výrobných nákladov krytých tržbami bol vyšší ako 50 %,
- aktualizovať smernicu o verejnom obstarávaní,
- zostavovať plán verejného obstarávania.

**Protokol
o výsledku kontroly**

Podľa poverenia predsedu NKÚ SR č. **492/01** z 08.08.2013 a Dodatku č. 1 z 20.08.2013 vykonali:

Ing. Zuzana Uvírová, vedúca kontrolnej skupiny
Ing. Miroslav Gallo, člen kontrolnej skupiny

kontrolnú akciu kontrola vynakladania verejných prostriedkov na úhradu nákladov z činnosti vo vybraných zdravotníckych zariadeniach, ktorej účelom bolo: Preveriť hospodárenie vo vybraných zdravotníckych zariadeniach, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri vynakladaní verejných prostriedkov na zabezpečenie ich činnosti.

Kontrola bola vykonaná v čase od 09.09.2013 do 08.11.2013 v kontrolovanom subjekte

**Nemocnica s Poliklinikou Považská Bystrica,
Nemocničná 986, 017 26 Považská Bystrica,
IČO 00610411**

za kontrolované obdobie: Rok 2012, v prípade potreby objektívneho zhodnotenia kontrolovaných skutočností aj predchádzajúce roky, resp. rok nasledujúci. V prípade analýzy hospodárskeho výsledku a vybraných nákladov boli posudzované údaje aj za obdobie rokov 2010 a 2011.

Predmetom kontroly bolo hospodárenie s verejnými prostriedkami vo vybraných zdravotníckych zariadeniach, dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri zabezpečení činnosti.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1. Všeobecné informácie o kontrolovanom subjekte

Nemocnica s poliklinikou Považská Bystrica (ďalej len „NsP PB“) je všeobecnou nemocnicou v zriaďovateľskej pôsobnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja (ďalej len „TSK“) s postavením príspevkovej organizácie s vlastnou právnou subjektivitou. Predmetom jej činnosti je zabezpečenie a poskytovanie ústavnej zdravotnej starostlivosti na 14 lôžkových oddeleniach a šiestich jednotkách intenzívnej starostlivosti. Ambulantnú (špecializovanú) zdravotnú starostlivosť vykonáva v 37 odborných ambulanciách a jednodňovú ambulantnú starostlivosť v šiestich ambulanciách. Zdravotnú starostlivosť poskytuje obyvateľom spádového územia okresu Považská Bystrica, časti okresu Púchov a v niektorých medicínskych odboroch aj pre okres Ilava. Súčasťou NsP PB sú aj ústavná a verejná lekáreň.

Okrem svojej hlavnej činnosti vykonáva NsP PB aj podnikateľskú činnosť na prenájom dočasne nevyužívaných nebytových priestorov pre zdravotné a nezdravotné subjekty, prenájom bytových jednotiek, uskutočňovanie služieb (pranie prádla, sterilizácia, stravovanie, spaľovanie biologického a ostatného odpadu) a na predaj liekov, zdravotníckych pomôcok a doplnkového sortimentu vo verejnej lekárni.

Štatutárnym orgánom NsP PB je riaditeľ, ktorý je oprávnený konať v mene organizácie vo všetkých veciach, zodpovedá za realizáciu zdravotníckej starostlivosti a za plnenie úloh NsP PB a je podriadený predsedovi TSK.

Zdrojom financovania bežných výdavkov NsP PB boli najmä platby zo zdravotných poisťovní, vlastné príjmy, príjmy z podnikateľskej činnosti a zdrojom kapitálových výdavkov boli najmä finančné prostriedky z rozpočtu TSK.

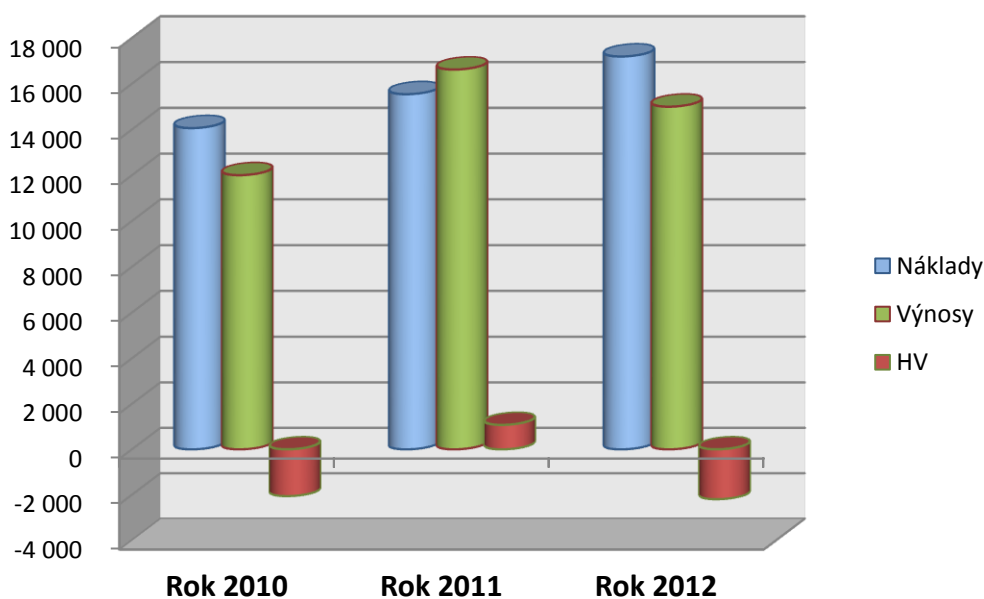
Kontrolou dodržiavania pravidiel hospodárenia kontrolovaného subjektu bolo zistené, že v kontrolovanom období tržby NsP PB pokrývali jej výrobné náklady v roku 2012 podielom 102,54 %, v roku 2011 podielom 87,54 % a v roku 2010 podielom 79,82 %, čo nebolo v súlade s pravidlom stanoveným v § 21 ods. 2 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy“), podľa ktorého podiel tržieb príspevkovej organizácie na výrobných nákladoch musí byť menší ako 50 %. Tým, že kontrolovaný subjekt nespĺňal zákonnú podmienku zriadenia ako príspevkovej organizácie po dobu najmenej dvoch po sebe nasledujúcich rokov, tak v zmysle ustanovení § 21 ods. 12 a § 37 ods. 10 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy je TSK ako zriaďovateľ povinný jej právnu formu zrušiť a v zmysle ustanovenia upraviť jej právne pomery do 31.12.2014. Na základe uvedeného odporúčame kontrolovanému subjektu informovať zriaďovateľa o tejto skutočnosti.

2. Hospodárenie kontrolovaného subjektu

2.1 Analýza hospodárskeho výsledku

Vykonanou analýzou nákladov, výnosov a hospodárskeho výsledku bolo zistené, že v kontrolovanom období rokov 2010 – 2012 mali výnosy NsP PB kolísavú tendenciu a náklady medziročne vzrastali.

Náklady, výnosy a hospodársky výsledok v tis. eur

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Najväčší nárast výnosov bol zaznamenaný v roku 2011, kedy výnosy NsP PB medziročne vzrástli o 4 616 tis. eur, čo predstavovalo oproti roku 2010 nárast o 38,45 %. Výšku výnosov v roku 2011 však ovplyvnili najmä ostatné finančné výnosy vo výške 4 037 tis. eur, čo predstavovalo výšku odpustenia splatenia návratnej finančnej výpomoci z Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „MZ SR“), ktorá bola použitá v rokoch 2009 a 2010 na splatenie starých záväzkov NsP PB. Najvýznamnejšou položkou výnosov v sledovanom období boli výkony preplácané zdravotnými poisťovňami, ktoré predstavovali 82,05 % z celkových výnosov v roku 2010, 57,91 % z celkových výnosov v roku 2011 a 71,92 % z celkových výnosov v roku 2012. Významnou položkou výnosov kontrolovaného subjektu boli aj tržby za predaný tovar verejnej lekárne a výnosy z bežných a kapitálových transferov z rozpočtu TSK, ktoré v roku 2010 predstavovali sumu 449 tis. eur, v roku 2011 sumu 500 tis. eur a v roku 2012 sumu 601 tis. eur.

V roku 2012 sa výnosy z podnikateľskej činnosti podieľali na celkových výnosoch kontrolovaného subjektu podielom 18,02 %, v roku 2011 podielom 8,95 % a v roku 2010 podielom 6,24 %. Nárast výnosov z podnikateľskej činnosti ovplyvnili predovšetkým tržby za predaný tovar verejnej lekárne, ktorá začala vykonávať svoju činnosť dňa 31.08.2011.

Náklady NsP PB za rok 2012 sa v porovnaní so skutočnosťou roka 2011 zvýšili o 10,59 % a v porovnaní so skutočnosťou roka 2010 sa zvýšili o 22,25 %. Vo vyšších nákladoch sa prejavilo najmä sprevádzkovanie verejnej lekárne, kde náklady za predaný tovar v roku 2011 vzrástli o 650 tis. eur a v roku 2012 boli vyššie o 1 004 tis. eur. Výšku nákladov v roku 2012 do značnej miery ovplyvňovali najmä náklady na opravy a udržiavanie budov a stavieb, zdravotníckej a výpočtovej techniky, ktoré oproti roku 2011 vzrástli o 85,10 % a oproti roku 2010 vzrástli o 60,96 %. Nárast uvedených nákladov v roku 2012 bol najmä z dôvodu výmeny drevených okien a dverí za plastové na viacerých oddeleniach NsP PB v celkovej výške 41 tis. eur a z dôvodu značného opotrebovania prístrojov a zariadení, ktoré si vyžiadalo zvýšenie nákladov na údržbu zdravotníckej techniky vo výške 36 tis. eur.

Tabuľka č.1 Analýza hospodárskeho výsledku

(v tis. eur)

Rok	Hospodársky výsledok po zdanení celkom	z toho	
		Hlavná činnosť	Podnikateľská činnosť
2010	-2 057	-2 262	205
2011	1 076	998	78
2012	-2 193	-2 309	116

Kontrolovaný subjekt vykázal za rok 2012 nepriaznivý výsledok hospodárenia (ďalej len „HV“), ktorým bola strata vo výške 2 193 tis. eur, čo v porovnaní s rokom 2011 predstavovalo zhoršenie o 3 269 tis. eur. Na druhej strane treba podotknúť, že HV v roku 2011 priaznivo ovplyvnilo rozhodnutie MZ SR o odpustení návratnej finančnej pomoci vo výške 4 039 tis. eur. V roku 2011 bolo tiež oproti predchádzajúcim rokom vyúčtované penále zo strany Sociálnej poisťovne vo výške 1 096 tis. eur.

Strata z hlavnej činnosti dosiahla v roku 2012 výšku 2 309 tis. eur, čo predstavovalo v priemere mesačnú stratu 192 tis. eur a v roku 2010 dosiahla strata výšku 2 262 tis. eur, čo predstavovalo v priemere mesačnú stratu 189 tis. eur. Z dôvodu uplatňovania odpočtu dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) koeficientom, stratu hlavnej činnosti nepriaznivo

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

ovplyvnila aj neodpočítateľná DPH do nákladov, ktorá bola v roku 2012 vo výške 230 tis. eur a v roku 2010 vo výške 233 tis. eur.

NsP PB vykonávala v kontrolovanom období podnikateľskú činnosť na základe živnostenského oprávnenia a so súhlasom zriaďovateľa. Kontrolou bolo zistené, že náklady na podnikateľskú činnosť boli kryté výnosmi z tejto činnosti v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy. HV z podnikateľskej činnosti mal v kontrolovanom období rokov 2010 – 2011 klesajúcu tendenciu, keď v roku 2010 bol priemerný mesačný zisk 17 tis. eur a v roku 2011 bol priemerný mesačný zisk 6,5 tis. eur. V roku 2012 sa HV v porovnaní s rokom 2011 zvýšil a predstavoval priemerný mesačný zisk vo výške 9,7 tis. eur, pričom náklady rástli rýchlejšie ako výnosy. Na zníženie HV v roku 2011 malo výrazný vplyv zníženie výnosov, keď boli ukončené zmluvy na prenájom priestorov niekoľkých významnejších subjektov. Na zvýšenie HV v roku 2012 podstatne vplývala činnosť verejnej lekárne.

Tabuľka č. 2 Vývoj pohľadávok a záväzkov v rokoch 2010-2012

(v tis. eur)

rok	Pohľadávky		Krátkodobé záväzky	
	celkom	po lehote splatnosti	celkom	po lehote splatnosti
2010	2 247	647	6 919	6 543
2011	2 684	691	10 530	8 262
2012	2 934	741	12 800	11 624

V roku 2012 nastal v porovnaní s rokom 2011 nárast pohľadávok o 9,31 % a v porovnaní s rokom 2010 nastal nárast o 30,57 %, pričom pohľadávky po lehote splatnosti vzrástli o 7,24 % oproti roku 2011 a o 14,52 % oproti roku 2010.

Najväčšími dlžníkmi NsP PB v kontrolovanom období boli zdravotné poisťovne, pričom celková výška týchto pohľadávok predstavovala v roku 2012 podiel 84,65 %, v roku 2011 podiel 81,86 % a v roku 2010 podiel 95,63 % z celkových pohľadávok vykazovaných v kontrolovanom období. Z celkového objemu pohľadávok tvorili značnú časť aj pohľadávky voči odberateľom a pohľadávka voči bývalému zamestnancovi NsP PB za neoprávnené vykazovanie zdravotníckych výkonov. V kontrolovanom období mala NsP PB vytvorenú opravnú položku k nevymožiteľným pohľadávkam, pri ktorých je opodstatnené predpokladať, že ich dlžník úplne alebo čiastočne nezaplatí.

Záväzky po lehote splatnosti predstavovali v roku 2010 podiel 94,57 %, v roku 2011 to bolo 78,46 % a v roku 2012 podiel 90,81 % z celkových krátkodobých záväzkov kontrolovaného subjektu z čoho vyplýva, že nepriaznivá situácia v zdravotníctve spôsobuje druhotnú platobnú neschopnosť kontrolovaného subjektu, kedy nebol schopný si vždy plniť svoje záväzky včas a hospodárenie NsP PB prebiehalo v kontrolovanom období v zložitých a náročných podmienkach. Príčinou tejto skutočnosti bolo to, že rozsah zdravotnej starostlivosti, ktorú garantuje štát občanom na základe povinného zdravotného poistenia nebol úmerný výške finančných zdrojov, ktoré NsP PB poskytovali zdravotné poisťovne. Ďalším dôvodom boli hlavne neproduktívne náklady (pokuty, penále a sankčné postihy za oneskorené platby), ktoré vyplývali z vysokej zadlženosti NsP PB voči Sociálnej poisťovni. Aj napriek nedostatočnému financovaniu NsP PB dokázala v kontrolovanom období poskytovať zdravotnú starostlivosť pacientom na požadovanej úrovni a zároveň udržiavať svoju prevádzkyschopnosť, ale len za cenu zadlžovania.

2.2. Analýza nákladov na vybrané činnosti

Vykonanou analýzou nákladov na vybrané činnosti bolo zistené, že v kontrolovanom období rokov 2010 – 2012 mal vývoj celkových nákladov stúpajúcu tendenciu. Celkové náklady NsP PB za rok 2012 v porovnaní s rokom 2011 sa zvýšili o 10,59 % a v porovnaní s rokom 2010 sa náklady zvýšili až o 22,25 %. Na zvýšení nákladov malo významný vplyv najmä sprevádzkovanie verejnej lekárne, kde náklady za predaný tovar v roku 2011 vzrástli o 650 tis. eur a v roku 2012 vzrástli až o 1 004 tis. eur (154 %).

Najvýznamnejšou nákladovou položkou v kontrolovanom období boli osobné náklady, ktoré sa na celkových nákladoch podieľali v roku 2012 vo výške 55,62 %, v roku 2011 vo výške 54,65 % a v roku 2010 vo výške 59,04 %. Náklady na spotrebované nákupy predstavovali druhú významnú nákladovú položku a za sledované obdobie mali podobne ako náklady na služby stúpajúcu tendenciu. Prehľad vybraných nákladov kontrolovaného obdobia je uvedený v tabuľke č. 2.

Tabuľka č. 2 - Prehľad vybraných nákladov za roky 2010 – 2012

Rok	Náklady celkom (trieda 5) v tis. eur	z toho účtovné triedy					
		50 - spotrebované nákupy		51 - služby		52 - osobné náklady	
		v tis. eur	%	v tis. eur	%	v tis. eur	%
2010	14 062	3 475	24,71	519	3,70	8 302	59,04
2011	15 544	4 032	25,94	617	3,97	8 494	54,65
2012	17 191	5 020	29,20	766	4,46	9 562	55,62

➤ Náklady na spotrebované nákupy

Vývoj tejto skupiny nákladov mal v kontrolovanom období mierne stúpajúcu tendenciu a tvorili ich náklady na spotrebu materiálu, spotrebu energie a predaný tovar. Najvyššiu položku nákladov na spotrebu materiálu tvorili okrem liekov náklady na ostatný nešpecifikovaný materiál, kde boli zahrnuté náklady na špeciálny zdravotnícky materiál, krv, laboratórny a obväzový materiál celkom v sume 977 tis. eur. Náklady na spotrebu energie predstavovali ďalšiu významnú nákladovú položku, ktorá v roku 2012 dosiahla výšku 909 tis. eur čo bolo o 64 tis. eur viac ako v roku 2011 a o 52 tis. eur viac ako v roku 2010. Náklady za predaný tovar v roku 2011 vzrástli o 650 tis. eur a v roku 2012 vzrástli o 1 004 tis. eur, pričom uvedený nárast bol spôsobený činnosťou verejnej lekárne.

➤ Náklady na služby

Najvýznamnejšou položkou uvedených nákladov boli náklady na ostatné služby, ktoré tvorili v roku 2010 objem 73,80 %, v roku 2011 objem 80,87 % a v roku 2012 objem 72 % z celkových nákladov na služby. Nárast nákladov na ostatné služby spôsobilo aj medziročné zvýšenie nákladov na opravy a udržiavanie, ktoré sa v roku 2012 zvýšilo až o 86 % oproti roku 2011 z dôvodu zvýšených nákladov na opravy budov a stavieb (najmä opravy podláh a výmena okien) a údržbu zdravotníckej zariadení z dôvodu značného opotrebovania prístrojov a zariadení.

➤ Osobné náklady

Analýzou nákladov kontrolovaného subjektu bolo zistené, že mzdové náklady sa na celkových nákladoch podieľali najväčším podielom a v kontrolovanom období tvorili priemerne 55 % z celkových nákladov NsP PB.

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Mzdové náklady boli v roku 2012 oproti roku 2011 vyššie o 13,62 % napriek zníženiu priemerného prepočítaného počtu zamestnancov o 37,19 osôb. Rozhodujúcimi položkami navýšenia mzdových nákladov boli mzdy lekárov a sestier. V kontrolovanom období nastalo v zmysle zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov navýšenie základných miezd lekárov a navýšenie mzdových nákladov pre zdravotné sestry v zmysle zákona č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov, pričom mzdy lekárov a sestier boli v priebehu roka 2012 zvyšované viackrát a mzdy ostatných zamestnancov boli zvýšené na základe rokovaní o kolektívnej zmluve vyššieho stupňa o 6 %.

Tabuľka č. 3 Osobné náklady

(v tis. eur)

Ukazovateľ	2010	2011	2012	Index nárastu 2012/2011	Index nárastu 2012/2010
Náklady spolu	14 062	15 544	17 191	10,59%	22,25%
Osobné náklady	8 302	8 494	9 562	12,57%	15,17%
z toho: mzdové náklady	6 138	6 213	7 059	13,62%	15,00%
z nich: mzdy lekárov	1 788	1 860	2 306	23,98%	29,00%
mzdy sestier	2 007	1 960	2 339	19,33%	16,54%
mzdy ostatných zdr. pracovníkov	1 260	1 306	1 355	3,75%	7,53%

➤ Náklady na liečivá, zdravotnícky materiál a likvidáciu odpadu

Oproti roku 2011 sa v roku 2012 znížila spotreba liekov o 11 tis. eur a zvýšila sa spotreba dezinfekčných prostriedkov používaných pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti o 13 tis. eur. V roku 2012 farmaceutické spoločnosti darovali lôžkovým oddeleniam lieky vo výške 5 tis. eur a kardiologickej ambulancii lieky vo výške 6 tis. eur, pričom v roku 2011 darované lieky predstavovali výšku iba 3,8 tis. eur. Medziročne poklesla spotreba krvi a krvných výrobkov o 1,5 tis. eur. NsP PB vykázala v roku 2012 vyššiu spotrebu špeciálneho zdravotníckeho materiálu o 6 tis. eur v porovnaní s rokom 2011 a naopak nižšiu spotrebu o 13,65 % v porovnaní s rokom 2010. Náklady na spaľovanie nebezpečného odpadu v roku 2010 predstavovali náklady z podnikateľskej činnosti a v rokoch 2011 - 2012 predstavovali náklady za službu externej firmy.

Tabuľka č. 4 Náklady na liečivá, zdravotnícky materiál a likvidáciu odpadu

rok	Náklady celkom (trieda 5)	z toho					
		Lieky		Zdravotnícke potreby		Odpad biologický Odpad plastový *	
	v tis. eur	v tis. eur	%	v tis. eur	%	v tis. eur	%
2010	14 062	1 219	8,67	749	5,33	29	0,20
2011	15 544	1 268	8,16	653	4,20	48	0,30
2012	17 191	1 165	6,78	659	3,83	42	0,24

*Kontrolovaný subjekt neevidoval na analytických účtoch zvlášť náklady na biologický odpad a zvlášť náklady na plastový odpad

3. Dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov pri vynakladaní verejných prostriedkov

3.1 Správnosť financovania, oprávnenosť a hospodárnosť pri vynakladaní verejných prostriedkov v zmysle zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Kontrolná skupina preverila vybrané položky bežných výdavkov a kapitálových výdavkov za kontrolované obdobie roka 2012. Skontrolované boli všetky dodávateľské faktúry uhradené z kapitálových výdavkov, vybrané výdavky na opravy a údržbu, servisné práce, právne služby a preddavkové faktúry uhradené z bežných výdavkov. Na vybranej vzorke dokladov bola preverená správnosť financovania, oprávnenosť a opodstatnenosť pri hospodárení s finančnými prostriedkami, pričom v uvedených prípadoch neboli zistené nedostatky.

Kontrolou správnosti zatriedenia výdavkov v rámci rozpočtovej klasifikácie bolo zistené, že kapitálový výdavok za projektovú dokumentáciu stavby „Rekonštrukcia a reprofilizácia urgentného príjmu“ vo výške 7 150,00 eur bol zatriedený na podpoložku ekonomickej klasifikácie Rekonštrukcia a modernizácia a nie na podpoložku Prípravná a projektová dokumentácia. Projektová dokumentácia nebola správne zatriedená podľa ekonomickej klasifikácie, čím bolo porušené ustanovenie § 4 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, podľa ktorého sa v rozpočte verejnej správy pri sledovaní plnenia rozpočtu verejnej správy a pri pohyboch na účtoch finančných aktív uplatňuje rozpočtová klasifikácia, ktorú tvorí druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia, ekonomická klasifikácia a funkčná klasifikácia. Týmto postupom bolo zároveň porušené opatrenie Ministerstva financií SR č. MF/010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie, ktorá je záväzná pri zostavovaní, sledovaní a vyhodnocovaní rozpočtu verejnej správy.

Kontrolou uzatvorených kúpnych zmlúv na obstaranie dlhodobého hmotného majetku bolo zistené, že v jednom prípade NsP PB uzatvorila kúpnu zmluvu na dodávku a montáž závorového parkovacieho systému v celkovej výške 29 988,00 eur, v ktorej sa zaviazala na úhradu predmetu zákazky formou splátok. Splatnosť splátok, vyplývajúcich z kúpnej zmluvy bola určená na dva roky, pričom bolo zistené, že k 31.12.2012 nebola uhradená ani jedna splátka a faktúra predstavovala záväzok kontrolovaného subjektu. Tým, že neboli uhradené dohodnuté splátky v bežnom rozpočtovom roku a zaťažili rozpočet nasledujúceho rozpočtového roka, bolo porušené ustanovenie § 19 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, podľa ktorého subjekt verejnej správy nie je oprávnený zaväzovať sa v bežnom rozpočtovom roku na také úhrady, ktoré nemá zabezpečené v rozpočte na bežný rozpočtový rok a zaťažujú nasledujúce rozpočtové roky z dôvodu nedostatku zdrojov v bežnom rozpočtovom roku. Uvedeným konaním bola zároveň porušená finančná disciplína v zmysle ustanovenia § 31 ods. 1 písm. f) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, podľa ktorého porušením finančnej disciplíny je prekročenie rozsahu splnomocnenia na prevzatie záväzkov podľa § 19 ods. 5.

Kontrolná skupina skontrolovala poskytovanie preddavkov v rámci bežných výdavkov rozpočtu NsP a preverila všetky faktúry, ktoré boli zaúčtované na syntetickom účte Poskytnuté prevádzkové preddavky. Kontrolou bolo zistené, že poskytovanie preddavkov na materiál nebolo vopred zmluvne dohodnuté s dodávateľmi, čo bolo v rozpore

s ustanovením § 19 ods. 8 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, podľa ktorého subjekt verejnej správy môže poskytovať preddavky, len ak boli vopred v zmluve o dodávke výkonov a tovarov písomne dohodnuté. Týmto postupom bola zároveň porušená finančná disciplína vo výške 17 209,61 eur v zmysle ustanovenia § 31 ods. 1 písm. 1) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy, podľa ktorého porušením finančnej disciplíny je úhrada preddavku z verejných prostriedkov v rozpore s týmto zákonom, alebo v rozpore s podmienkami určenými pri poskytnutí verejných prostriedkov.

Jednotlivé dodávky tovarov, služieb a stavebných prác fakturovali dodávatelia na základe ústnych dohovorov a objednávok, písomných objednávok a uzatvorených zmlúv. Kontrola preukázala, že na webovom sídle NsP PB neboli zverejnené povinné údaje o faktúrach za tovary, služby a práce kontrolovaného subjektu, čím bolo porušené ustanovenie § 5b ods. 1 písm. b) zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov, podľa ktorého povinná osoba zverejňuje na svojom webovom sídle v štruktúrovanej a prehľadnej forme údaje o faktúre za tovary, služby a práce. Ďalej bolo zistené, že v štyroch prípadoch nebola správne určená účinnosť uzatvorených zmlúv s dodávateľmi, keď v nich bolo uvedené, že nadobúdajú účinnosť dňom podpisu obidvoma zmluvnými stranami čo bolo v rozpore s ustanovením § 47a ods. 1 zákona 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov, podľa ktorého ak zákon ustanovuje povinné zverejnenie zmluvy, zmluva je účinná dňom nasledujúcim po dni jej zverejnenia.

3.2 Správnosť, úplnosť, preukázateľnosť a zrozumiteľnosť účtovníctva v zmysle zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov

NsP PB účtovala v sústave podvojného účtovníctva a zostavila riadnu účtovnú závierku, ktorá obsahovala požadované náležitosti v zmysle zákona o účtovníctve. Údaje uvedené v súvahe a vo výkaze ziskov a strát súhlasili s údajmi uvedenými v poznámkach k účtovnej závierke a so sumárnymi údajmi uvedenými v hlavnej knihe.

Kontrola účtovania a náležitostí účtovných dokladov bola preverená pri nákladoch roku 2012, ktoré sa vzťahovali na opravy a údržby, právnické služby, obstaranie investičného majetku a uzávierkových účtovných operácií. Ďalej bolo kontrolou preverené dodržiavanie zákona o účtovníctve pri čerpaní výdavkov so zameraním na správnosť, úplnosť a preukázateľnosť účtovných operácií a dodržiavanie platných postupov účtovania.

Kontrolou náležitostí dodávateľských faktúr bolo zistené, že dodávateľské faktúry a účtovné doklady priložené k úhradám pri bankových výpisoch vo všetkých prípadoch neobsahovali podpisový záznam osoby zodpovednej za účtovný prípad, čo nebolo v súlade s ustanovením § 10 ods. 1 písm. f) zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“), podľa ktorého účtovný doklad musí obsahovať podpisový záznam osoby zodpovednej za účtovný prípad v účtovnej jednotke.

Ďalej bolo zistené, že k faktúram za poskytnuté právnické služby neboli priložené súpisy vykonaných prác, ale tieto služby boli fakturované iba zmluvne dohodnutou paušálnou mesačnou sumou, čím uvedené účtovné doklady neboli preukázateľné a tým nebolo dodržané ustanovenie § 8 ods. 4 zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovníctvo je preukázateľné, ak všetky účtovné záznamy sú preukázateľné. Zároveň nebolo dodržané ustanovenie § 32 ods. 1 písm. a) a b) zákona o účtovníctve, podľa ktorého sa za preukázateľný účtovný záznam považuje iba účtovný záznam, ktorého obsah priamo dokazuje skutočnosť alebo nepriamo obsahom iných preukázateľných účtovných dokladov.

Kontrola správnosti zaúčtovania účtovných prípadov preukázala, že neboli časovo rozlíšené náklady za používanie virtuálnej aukčnej siene vo výške 6 800,00 eur, čo bolo v rozpore s ustanovením § 6 ods. 1 písm. a) opatrenia Ministerstva financií Slovenskej republiky č. MF/16786/2007-31, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o postupoch účtovania a rámcovej účtovej osnove pre rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, štátne fondy, obce a vyššie územné celky v znení neskorších predpisov, podľa ktorého náklady sa účtujú do obdobia s ktorým časovo a vecne súvisia. Nesprávnym zaúčtovaním účtovného prípadu bolo zároveň porušené ustanovenie § 4 ods. 2 zákona o účtovníctve, podľa ktorého podrobnosti o postupoch účtovania ustanoví MF SR opatrením a účtovná jednotka je povinná ho dodržiavať a zároveň aj ustanovenie § 8 ods. 2 zákona o účtovníctve, podľa ktorého účtovníctvo účtovnej jednotky je správne, ak účtovná jednotka vedie účtovníctvo podľa tohto zákona a ostatných osobitných predpisov.

3.3 Dodržiavanie ustanovení zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

NsP PB bola v zmysle zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“) verejným obstarávateľom. Pre spresnenie postupov pri verejnom obstarávaní mala vypracovanú internú smernicu upravujúcu postup verejného obstarávania, ktorá bližšie upravovala postup verejného obstarávania zákaziek s nízkymi hodnotami na dodanie tovarov, na uskutočnenie stavebných prác a na poskytnutie služieb.

Za účelom vyhodnotenia dodržiavania povinností verejného obstarávateľa a správnosti realizácie procesu verejného obstarávania v nadväznosti na hospodárne a efektívne používanie rozpočtových prostriedkov v roku 2012 kontrolná skupina preverila všetky zákazky týkajúce sa výberu dodávateľov na tovary, služby a stavebné práce neinvestičného charakteru.

Pri kontrole bežných výdavkov kontrolná skupina prekontrolovala faktúry, ktoré súviseli s poskytovaním služieb za servisné práce za opravu a údržbu výťahov v roku 2012. Preverenie bolo zistené, že v uvedených prípadoch poskytovateľ služieb nebol vybraný postupom verejného obstarávania, ale služby boli poskytované priamym zadaním na základe písomných objednávok zo strany kontrolovaného subjektu, čím nebol dodržaný postup v zmysle ustanovenia § 102 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého verejný obstarávateľ pri zadávaní zákazky s nízkou hodnotou postupuje tak, aby vynaložené náklady na obstaranie predmetu zákazky boli primerané jeho kvalite a cene. Zároveň tým, že v uvedených prípadoch nebolo vykonané verejné obstarávanie v zmysle zákona o verejnom obstarávaní a v zmysle internej smernice boli porušené ustanovenia § 9 ods. 1 a ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorých je NsP PB ako verejný obstarávateľ povinná postupovať v zmysle tohto zákona, pričom pri zadávaní zákaziek sa musí uplatňovať princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie uchádzačov alebo záujemcov, princíp transparentnosti a princíp hospodárnosti a efektívnosti.

Kontrolná skupina preverila správnosť určenia predpokladanej hodnoty zákazky na opravy a údržby súvisiace s výmenou okien. Kontrolou bolo zistené, že na výber dodávateľa pre stavebné práce súvisiace s výmenou starých okien a dverí za plastové NsP PB vybrala víťaznú ponuku uchádzača o zákazku s nízkou hodnotou vo výške 13 470,59 eur s DPH. Kontrola dodávateľských faktúr preukázala, že od toho istého dodávateľa boli v roku 2012 fakturované aj ďalšie stavebné práce súvisiace s výmenou okien a dverí v celkovej

výške 40 688,75 eur. Z uvedeného vyplýva, že nebola správne určená hodnota zákazky a metóda verejného obstarávania, keď do predpokladanej hodnoty zákazky nebola zahrnutá hodnota opakovaných plnení, čo bolo v rozpore s ustanovením § 5 ods. 2 písm. a) a ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého sa do predpokladanej hodnoty zákazky zahŕňa aj hodnota opakovaných plnení, ak sa plánujú zabezpečiť a určí sa ako súčet predpokladaných hodnôt všetkých častí zákazky.

Ďalej bolo zistené, že pri podprahových zákazkách na dodávku špeciálneho zdravotníckeho materiálu – inkontinenčné podložky a plienkové nohavičky a lekárske ihličky a injekčných striekačiek správa o zákazke neobsahovala odôvodnenie prekročenia lehoty podľa § 108j ods. 1 písm. h) a l) a prekročenia podielu podľa § 108j ods. 1 písm. k), odôvodnenie prekročenia lehoty podľa § 108h ods. 2. Tým, že uvedené správy o zákazke neobsahovali zákonom stanovené náležitosti bolo porušené ustanovenie § 99 odsek 1 zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého pri zadávaní podprahových zákaziek verejný obstarávateľ postupuje podľa prvej časti (zákon o verejnom obstarávaní) a nasledovných ustanovení odseku 1, a zároveň ustanovenie § 21 odsek 3 písmeno i), j) zákona o verejnom obstarávaní, podľa ktorého správa obsahuje najmä odôvodnenie prekročenia lehoty podľa § 108j ods. 1 písm. h) a l) a prekročenia podielu podľa § 108j ods. 1 písm. k), odôvodnenie prekročenia lehoty podľa § 108h ods. 2.

V prípade podprahovej zákazky na dodávku špeciálneho zdravotníckeho materiálu – inkontinenčné podložky a plienkové nohavičky nebola s úspešným uchádzačom uzatvorená kúpna zmluva v lehote viazanosti ponúk čím nebolo dodržané ustanovenie § 45 ods.1 zákona o verejnom obstarávaní, kde verejný obstarávateľ uzavrie zmluvu alebo rámcovú dohodu v lehote viazanosti ponúk.

3. Vnútorý kontrolný systém

Kontrolná skupina NKÚ SR preverila vnútorný kontrolný systém NsP PB, ktorý slúžil na zabezpečenie hospodárneho, efektívneho a účinného nakladania s verejnými prostriedkami v roku 2012. Obsahom hodnotenia vnútorného kontrolného systému z hľadiska jeho spoľahlivosti a úplnosti bolo preverenie kvality nástrojov, postupov a metód, ktoré sú využívané pri finančnom riadení. Tiež bola preverená správnosť a úplnosť vykonávania predbežnej finančnej kontroly.

V priebehu roka 2012 bolo v kontrolovanom subjekte vykonaných celkovo 15 následných finančných kontrol a jedna kontrola revízie knižničného fondu.

Preverením dokumentácie z kontrol vykonaných referátom kontroly NsP PB za rok 2012, bolo zistené, že predložené záznamy a správy z vykonaných následných finančných kontrol neobsahovali zákonné náležitosti, keď v troch prípadoch nebolo na zázname uvedené označenie kontrolovaného subjektu, v jednom prípade nebolo na zázname uvedené kontrolované obdobie, v jednom prípade chýbal zoznam príloh, ktoré tvoria najmä doklady a písomnosti vzťahujúce sa najmä k predmetu následnej finančnej kontroly, v piatich prípadoch nebol v správach uvedený dátum oboznámenia kontrolovaného subjektu so správou a v deviatich prípadoch nebolo v správe uvedené písomné potvrdenie o prevzatí správy kontrolovaným subjektom, čím nebolo dodržané ustanovenie § 17 písm. c), e), f), h), i) k) a l) zákona č. 502/2011 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o finančnej kontrole a vnútornom audite“).

Ďalej bolo zistené, že v jednom prípade bola z vykonanej následnej finančnej kontroly vyhotovená správa aj napriek tomu, že vykonanou kontrolou neboli zistené žiadne porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov, čo bolo v rozpore s ustanovením § 21 ods. 1 zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite, podľa ktorého ak kontrolný orgán nezistí nedostatky, tak sa z kontroly vypracováva záznam. V troch prípadoch boli z následných finančných kontrol vypracované záznamy, ktoré obsahovali porušenia všeobecne záväzných právnych predpisov čo nebolo v súlade s ustanovením § 16 ods. 1 zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite podľa ktorého o kontrolných zisteniach následnej finančnej kontroly kontrolné orgány vypracujú správu.

V dvoch zápisniciach o prerokovaní správy nebol uvedený dátum oboznámenia kontrolovaného subjektu so správou a uloženie povinnosti v určenej lehote prijať opatrenia na nápravu nedostatkov zistených kontrolou. Pri piatich zápisniciach nebolo uvedené potvrdenie kontrolovaného subjektu o vrátení dokladov a písomností poskytnutých na vykonanie kontroly. Tým, že zápisnice o prerokovaní správy o výsledku následnej finančnej kontroly neobsahovali uvedené náležitosti nebolo dodržané ustanovenie § 22 ods.3 písm. a), c), e) zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite.

Preverovaním dokladov súvisiacich s výkonom kontroly bolo zistené, že nebola vykonávaná predbežná finančná kontrola v súvislosti s vystavovaním objednávok, čo nebolo v súlade s ustanovením § 6 ods. 1 zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite, podľa ktorého predbežnou finančnou kontrolou orgán verejnej správy overuje každú pripravovanú finančnú operáciu. Zároveň nebolo dodržané ustanovenie § 9 ods. 2 zákona o finančnej kontrole a vnútornom audite, podľa ktorého predbežnú finančnú kontrolu vykonáva vedúci zamestnanec poverený vedúcim orgánom verejnej správy a zamestnanci zodpovední za rozpočet, verejné obstarávanie, správu majetku, alebo za iné odborné činnosti podľa charakteru finančnej operácie.

Protokol o výsledku kontroly vypracovali dňa: 12.11.2013

Ing. Zuzana Uvírová
vedúca kontrolnej skupiny

Ing. Miroslav Gallo
člen kontrolnej skupiny

S obsahom protokolu o výsledku kontroly bol oboznámený dňa: 13.11.2013

Ing. Peter Rendek
riaditeľ NsP PB